

Lovforslag, ogsaa tale imod Gymnastikunderviisningen, thi det er ikke Tilfældet. Jeg for mit Vedkommende har været i en af de Skoler, hvor Gymnastikunderviisningen bliver drevet til stor Fuldkommenhed, og jeg vil indbrømme, at der i den videnskabelige Maade, hvorpaa vore lærde Skoler i Byerne drives, er den allerstørste Grund til at indføre Gymnastiken, og det simpelthen af den Grund, at der maa være Noget, der bøder paa, at man tvinger Folk til et overordentlig stillestående Liv; men der er dog et overordentlig stort Spring derfra og til at forlange, at fordi Nogle faae det Udfald — thi et Udfald kan man simpelthen kalde det — at de samme Regler, der kunne anvendes i Latinskolerne for Høbstadbefolkningens stillestående Børn, ogsaa skulle anvendes paa Landbefolkningens Børn, der stadig leve i Bevægelse og i den frie Luft og saa lidet ere henviste til stillestående Arbejde; skal Landbefolkningen uden videre finde sig derv. Den ærede Tale er altsaa uberegtiget til at udtale, at de, der tale for dette Lovforslag, ere mod Gymnastikunderviisningen i Almindelighed, thi de ere kun mod den, saaledes som den udøves paa Landet.

Tscherning: Det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds (Fagd) har Videnskabeligheden saameget i Munden, at det engang maa komme derhen til, at han bliver enig med sig selv og os om, hvor Forskjellen mellem Videnskabelighed og Erfaring ligger. Det, som er Erfaring, faaer kun en tilnærmelsesviis videnskabelig Betydning, forsaavidt som Erfaringen er tilstede i et saa tilstrækkeligt Omfang, at den som Probabilitet kan nærme sig Sandheden. Erfaringen bliver aldrig absolut sikker, men igjennem en Række af Undersøgelser, der ere anstillede ganske eensartede, kan man nærme sig Sikkerheden i den Grad, at man kan sige, man er Sandheden nær, og man kan endog ved et Negnestykke sige, med hvormange Procent det kan antages, at man har nærmet sig den. Naar der nu som her er Spørgsmaal om, hvorvidt den eller den Sygdom er bleven helbredet ved det eller det Middel, saa maa det ærede Medlem lægge Mærke til, at man endnu ikke er paa Videnskabens Gebeet, men paa Erfaringens, og man

kommer først tilnærmelsesviis over paa Videnskabens Gebeet, naar man godtgjør, at man under ganske lige og eensartede Omstændigheder har seet en bestemt Række Virkninger følge af en bestemt Række Aarsager. Dette er nu slet ikke skeet i de Tilfælde, som det ærede Medlem omtaler; de staae endnu paa det samme Gebeet som i Middebetalderen Beviisførelsen for Varulve. Man har en Række Erklæringer fra de meest paalidelige Kilder om, at der var Varulve i Ungarn, men derfor har der ikke nogensinde været Varulve i Ungarn; man har havt Erklæringer for, at der var Hæze, og man har i den Grad anseet dem for Beviser, at man har brændt Hæzene og været fuldt overbevist om, at Netfærdigheden derved var skeet Fyldest; men nu have vi en fuldstændig Overbeviisning om, at man maaskee kan have brændt Forbrydere, men ikke Hæze. Vi have havt en Mangfoldighed af Erklæringer om visse Midler, om hvilke man i en lang Række Aar har sagt, at de helbrede, jeg vil ikke sige alle Sygdomme, men dog de og de Sygdomme — Midler, som man siden aldeles har forkastet, og hvorfor forkastede man dem? Fordi man da var kommen til den Erfaring, at de ikke curerede bemeldte Sygdomme. Astrologien stod paa den samme Grundvold; den havde ogsaa i sin Tid en videnskabelig Betydning og et videnskabeligt Præg; ja den blev tilligemed Guldmageriet udgivet for sin Tids største Videnskab, og Autoriteter var der nok af; men det førte dog ikke til, at den nogensinde blev en Videnskab eller endog blot i en vis Betydning kom til at indeholde virkelig Sandhed. Saaledes gaaer det ogsaa med det ærede Medlems hele videnskabelige Deduction. Han staaer endnu kun paa en Række af ubestemte og usikre Erfaringers Gebeet, som ere opstillede af Videnskabsmænd; men det, der opstilles af Videnskabsmænd, bliver ikke derved til Videnskab. Jeg veed meget godt, at det ærede Medlem holder meget af Autoriteter, og at han ikke godt taaler, at man forsøger at see nærmere ind til dem; men jeg har den modsatte Bane. Det ærede Medlem vil maaskee her gjentage den Bebreidelse, som han og saa mange Andre jævnlige gjøre mig, at jeg veed Alt. Nei, det gjør jeg mig ikke til af; men